

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Житомирської області щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2023 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Житомирської області в III кварталі 2023 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Житомирської області у III кварталі 2023 року свідчать, що на тлі стабільної роботи енергосистеми респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Інфляційні та девальваційні очікування послабилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні вищими темпами:** баланс відповідей – 30.8% (у попередньому кварталі – 15.4%) (графік 1). У цілому по Україні баланс відповідей – 9.8%;
- **уповільнення зростання цін на споживчі товари та послуги:** 53.8% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 15.0% (у попередньому кварталі – 38.5%), у цілому по Україні – 52.2%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво, військові дії та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **девальвацію національної валюти нижчими темпами:** знецінення гривні відносно долара США очікують 53.8% (у II кварталі 2023 року – 69.2%). У цілому по Україні – 72.4%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 30.8% (одні з найвищих очікувань серед регіонів) (у попередньому кварталі – 25.0%) (таблиця). У цілому по Україні баланс відповідей – 6.0%;
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції вищими темпами:** баланс відповідей – 46.2% (у II кварталі 2023 року – 30.8%). У цілому по Україні баланс відповідей – 16.8%;
- **збільшення інвестиційних витрат** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар **вищими темпами:** баланси відповідей – 20.0% та 40.0% відповідно (у попередньому кварталі – 11.1% та 10.0% відповідно). У цілому по Україні – «мінус» 2.2% та 8.8% відповідно;
- **незмінну кількість працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей 0.0% (у попередньому кварталі – 7.7%) (графік 4). У цілому по Україні очікується скорочення кількості працівників: баланс відповідей – «мінус» 7.0%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства, нижчими темпами:** баланси відповідей – 83.3% та 61.5% відповідно (у II кварталі 2023 року – 92.3% та 69.2% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва більше впливатимуть ціни на сировину, матеріали та енергоносії, а також вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника, але нижчими темпами:** баланси відповідей – 84.6% та 76.9% відповідно (у попередньому кварталі – 84.6% та 53.8% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти продовжують називати занадто високі ціни на енергоносії, військові дії та їх наслідки, а також ціни на сировину та матеріали (графік 5).

Очікування щодо зростання потреби в позикових коштах найближчим часом **посилилися** (графік 8). Респонденти області, які відповіли, що **планують брати банківські кредити** (30.8%), надають перевагу виключно кредитам у національній валюті. Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають занадто високі ставки за кредитами, надмірні вимоги до застави та наявність інших джерел фінансування (графік 9).

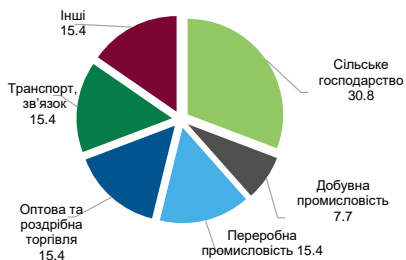
Усі респонденти зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 94.9%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

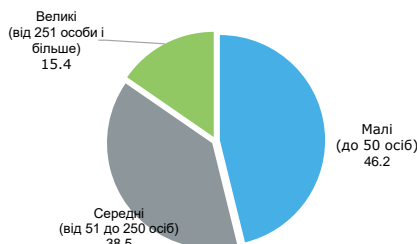
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий:** баланс відповідей – «мінус» 15.4% (як у попередньому кварталі) (графік 3). У цілому по Україні – «мінус» 5.8%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва збільшився і є вищий, ніж нормальний:** баланс відповідей – 14.3% (у II кварталі 2023 року – «мінус» 12.5%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 7.7% (як у попередньому кварталі – 0.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

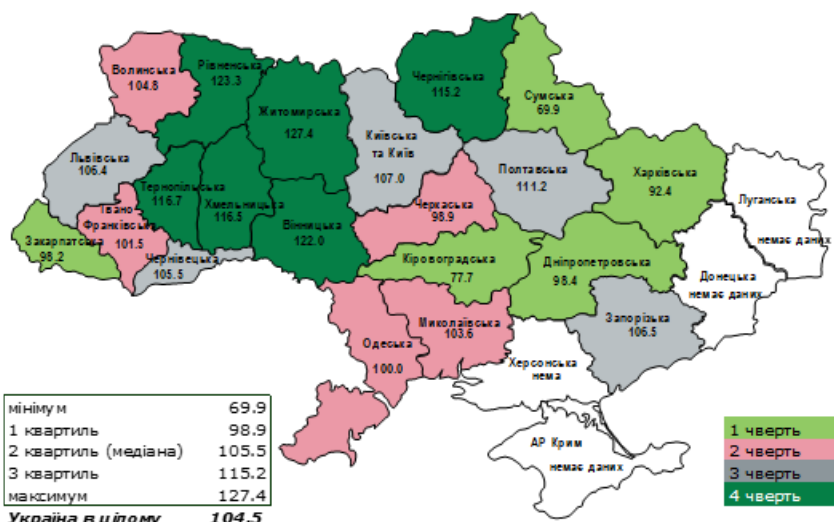

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 01–23 серпня 2023 року;
- опитано всього 13 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Житомирської області щодо ділової активності (за складовими)

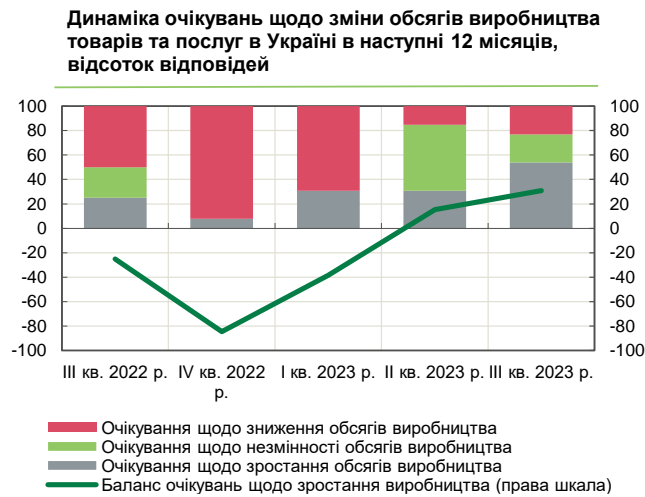
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2022 р.	IV кв. 2022 р.	I кв. 2023 р.	II кв. 2023 р.	III кв. 2023 р.
фінансово-економічного стану	16.7	-15.4	25.0	30.8	30.8
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	50.0	15.4	66.7	30.8	46.2
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	0.0	-9.1	20.0	11.1	20.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	0.0	-9.1	30.0	10.0	40.0
кількості працівників	8.3	7.7	7.7	7.7	0.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань (ІДО) – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

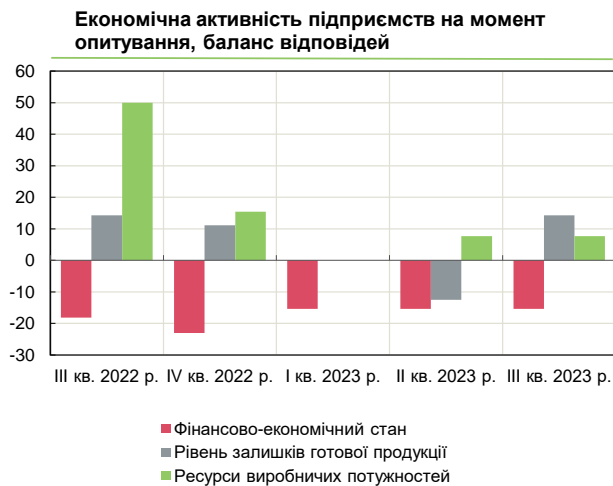
Графік 1

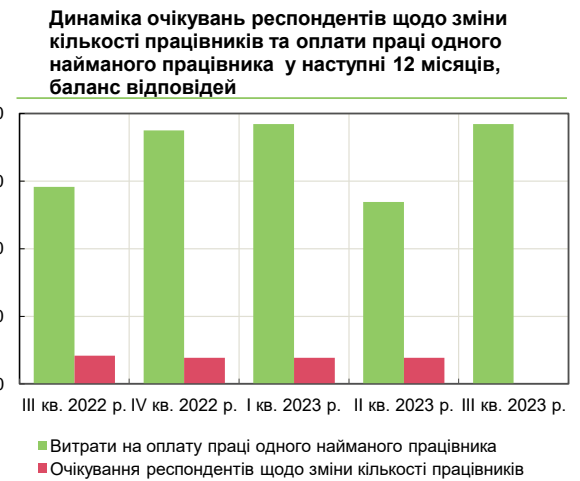
Графік 2

Графік 3

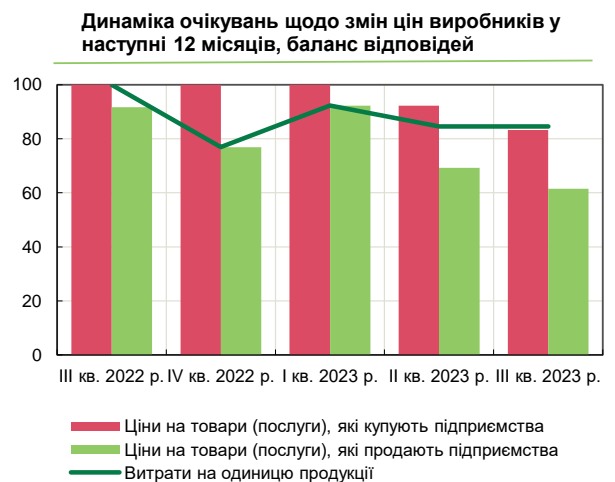
Графік 4

Графік 5

Графік 6

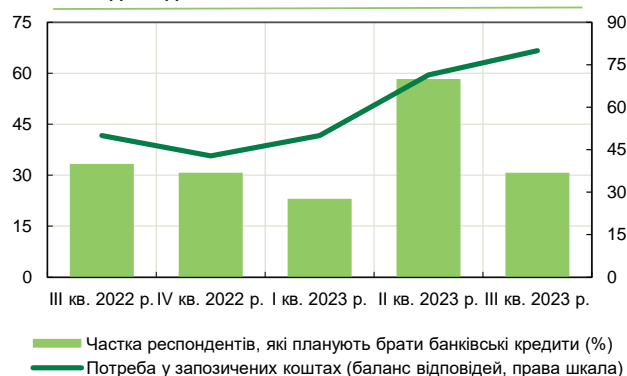
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

